

**עת"א 34633/10-20 - מוסא הזו, ט' 1104352 נגד מדינת
ישראל, שירות בתי הסוהר**

בית המשפט המחוזי בחיפה

29 דצמבר 2020

עת"א 20-10-34633 הזו(אסיר) נ' מדינת ישראל ואח'

בפני כב' הנשיא רון שפירא

העוותר

מוסא הזו, ט' 2011 1104352 (אסיר)
ע"ו ב"כ עו"ד מג'ד בדר (סנגורייה ציבורית)

נגד

המשיבים

1. מדינת ישראל
2. שירות בתי הסוהר
ע"ו ב"כ עו"ד גב' מור קרמושטה

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר במסגרת העותר להורות למשיב לאפשר לו לבצע שיחות טלפון עם אמו ללא הגבלת זמן.

העותר מרצה מאסר של 6 שנים, 3 חודשים ו-5 ימים, החל מיום 05.12.2015, לאחר שהורשע בביצוע עבירות של התפרצויות למקומות מגורים, גנבה, תקיפה, היזק בזדון, ניסיון התפרצות למקומות מגורים, השגת גבול ואי תשלום קנס. ריצה בעבר מסרים בפועל. מסווג לקטgorיה א', מוגדר טעון הגנה רמה ב' ומונע טל"צ.

לטענת העותר, הוא לא נחקר במשטרה בחשד לביצוע עבירות מרמה מתוך הכלא והחלטת המשיב על מניעת שיחות טלפון אינה עומדת ב מבחן הסבירות או המידתיות. כן נטען כי אין עיגון חוקי להארכת מניעת שיחות הטלפון למשך תקופה כה ארוכה. עוד נטען כי יש לאפשר לעותר זמן רב יותר של שיחות הן מבחינת מספרן והן מבחינת אורך השיחות וראוי לאשר לו שיחות לפחות מספרי טלפון, לחברים ובני משפחה. נטען כי בשל ההודעה המתפרצת שמנתקת את רצף השיחה גם השיחה שמאפשרים לו לבצע היא פחות מ-7 דקות. כן נטען כי בשל הקורונה נמנעו כליל ביקורי משפחה והוחזר ב민ון נמוך והעותר לא ראה את משפחתו תקופה ארוכה ולכן עניין שיחות הטלפון מקבל משנה חשיבות.

המשיב טען כי העותר מניע שיחות טלפון החל מיום 03.06.20. בתאריך 17.09.20 החליט הגורם המוסמך, מפקד מחוז צפון, על הארכת מניעת הטלפונים לעותר, למעט עם עורך דין לצורך תיאום מפגש למtan שירות מקצועית בלבד ועם אמו במשך 7 דקות שיחה בתדירות של פעמיים בשבוע, במשך שלושה חודשים עד לתאריך 21.01.21. במהלך

עמוד 1

הדיון שהתקיים לפני ביום 20.12.2027 הודיע ב"כ העוטר כי הודיע לעותר שהחליט על הארכת הגבלת שיחות הטלפון לעותר במשך 6 חודשים נוספים. המשיב מפנה להתייחסות גורמי המודיעין ממנה עולה כי העוטר מנوع טלפונים כמעט לגמרי ואמו וכן למרכז מידע בתא המשפט נוכח חמ"ן בגין עבירות מרמה באמצעות הטל"צ בבית הסוהר. נטען כי בשל המסוכנות הנשכנת מהעוטר, כפי שעולה מהחומר"ן שנცבר לחובתו ולשם שמירה על שלום הציבור מפניו, הושטו על העוטר מגבלות בקשר הטלפון. נטען כי ביקש לשיחות טלפון לאמו אושרה מטעמים הומניים בכךן למגבלות. עוד נטען כי הקשר הטלפוני של אסיר מהוועה טובת הנאה הנינתן לשילוח ואופן מתן השיחה, אישור היעד לשיחה ומשך השיחה נקבעים על ידי המשיב וניתנים לשיקול דעתו, זאת חלק מתפקידו ואחריוו לשמירה על האינטרס הציבורי בכל הנוגע לאסירים ועצורים המצויים במשמרתו, כמו גם הבטחת הסדר והמשמעות בבית הסוהר. נטען כי עמדתם של גורמי המודיעין שבב"ס בנדון מבססת את ההחלטה המנהלית להגביל את הקשר הטלפוני של העוטר ובורר כי מדובר בהחלטה סבירה, אחראית ומידתית שנייתה בהתאם לנסיבות והיא מחויבת למציאות. על כן, נטען כי יש להורות על דחיתת העתירה.

המשיב טען בדיון שהתקיים לפני ביום 20.12.06 שהעוטר נמצא באגף מנوع טלפון במסגרת פילוט שחלים עליו כללים שטרם פורסמו. בהתאם להחלטה שניתנה במסגרת הדיון הגיע המשיב הבירה לפיה האגף למניעת פשיעה באמצעות טלפון משמש להחזקת אסירים שבעניינם קיימים בסיס נתונים המצדיק הטלת מגבלות על הקשר הטלפוני ואשר הווקם זה לא מכבר חלק ממאמץ המשיב למניעת חילול פשיעה מתוך כתלי הכללא. כן הובהר כי הוראות סעיף 6 לפקודות נציבות 04.36.00 שענינה "קשר טלפון לאסירים" מסדרות את הכללים למניעת מוחלטת של קשר טלפון מאסיר, אולם בעניינו של העוטר מטהאפשר לו לקיים קשר טלפון תחת מגבלות זו זאת בהתאם הראייתם שהונחה בפני מקובל ההחלטה בעניינו. נטען כי מדובר בכללי ניהול ניסיוני שנבחן ביוםים אלה במסגרת תכנית "פילוט" חדשה. לצורך הפעלת האגף גובשו הוראות הפעלה נקודתיות - כללים להחזקת אסירים באגף למניעת פשיעה באמצעות טלפון - שມטרתן, בין השאר, להסדיר את האופן בו יאפשרו לモוחזקים באגף לקיים קשר טלפון. ככל הפעלת האגף מתעדכנים כל העת ובסופו של התהליך תבחן המוגדרת הנורמטטיבית המתאימה להסדר הכללים. מכיוון שככלים אלה הם בהתקנות ומיכלים הוראות פנימיות בשלב זה לא ניתן לפרסם כלשונם. המשיב הביא בהבירה שהוגשה לתיק את עיקרי הכללים בדגם על ההוראות הרלוונטיות לעתירה זו.

העוטר טוען בטענה להבירה שהוגשה מטעם המשיב כי עסקין בתגובה כללית שאינה נתנת מענה הולם לצרכיו של העוטר לככל את צעדיו. נטען כי תגובת המשיב אינה עונה לחובת השקיפות, חובת הפרסום וחובת הנמקה של גופו שליטוני. נטען כי יש לפרסם את כללי הפעלת הפילוט בצורה שקופה ולמצער להעביר לידי ב"כ העוטר את כל הפעלה במלואם ובמידת הצורך להשיר חלקים לצרכים להישאר חסויים. כן טוען העוטר כי החלטת שבב"ס מאפשרת לו שיחת טלפון אך ורק לאמו במשך 7 דקות כאשר שיחה זו נקטעת בעקבות הודעה המתרצת ואני עונה על דרישת המידתיות ואני עומדת בבדיקה הסבירות, במיוחד במקרה שבו הקורונה כאשר נמנע מהעוטר לקבל ביקורי בני משפחה. נטען כי לכל הפחות ולהילופין יש לקצר את התקופה שנקבעה להגבילת שיחות הטלפון לעוטר שהינה ארוכה ואני מידתית.

דין והכרעה:

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים ועינתי במסמכים שהוגשו לעוני הגעתו למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב לעניין המגבלות שהוטלו על שיחות הטלפון של העותר, שכן לא נפל בה פגם המצדיק התערבות.

על פי המידע שהציג על ידי המשיב, כנגד העותר ח"מ"ן שליל' שענינו שימוש בטלפון הציבורי לביצוע עבירות מרמה. לאור זאת ולאור המסוכנות לשולם הציבור וממוני, ניתן החלטת המשיב לפיה מטעמים הומניים הוא יכול להתקשר בזמן קצוב פעמיים בשבוע, זאת על מנת שלא ינצל לרעה את טובת הנאה שניתנת לו.指出 כי הקשר הטלפוני לאסיר מהוות טובת הנאה וניתן לשול אוטו אם תפקודו שליל' או שהוא מפר הוראות הפוקודות או הכללים. ניתן אף למנוע לחלוטין קשר טלפון מסיר לאור מידע ביטחוני ומודיעין.

כאמור, כנגד העותר קיימות התראות וקיים מידע מודיעיני ממספר מקורות שונים ומוסכבים לגבי ביצוע עבירות מרמה באמצעות הטלפון הציבורי. על כן, סבורני כי לא ניתן לקבוע כי נפל פגם בהתקנות המשיב או כי יש מקום להתערב בהחלטתו לעניין שיחות הטלפון שהתקבלה בענינו של העותר. ההחלטה ניתנה במסגרת תפקידו של המשיב ואחריוותו להגנה על שלום הציבור מפני האסירים ולשמירה על האינטרס הציבורי והסדר, במטרה לאזן בין הצרכים ההומניים של העותר ובין שלום הציבור ושמירה על ממוני ולאור החשש כי העותר ינצל את שיחות הטלפון כדי לבצע עבירות מרמה.

כפי שעה בדיון בפני נראה כי חלק מהדין יכול היה להחסן ולהיות ממוקד יותר לו היה בידי הסגנון המידע המלא על אותו פילוט, הליך נסיוני, שמתבצע בשב"ס בכל הנוגע להסדרת הקשר הטלפוני של אסירים החשודים בשימוש לרעה בתקורת טלפונית.指出 בתמצית כי מדובר בהליך שבמסגרתו מוגדר אסיר ע"י גורמי שב"ס כ"מחולל פשיעה באמצעות טלפון". בשים לב להגדתו כזה מסוג האסיר לאגף כליה מסוים. נבחנת השאלה האם לשול ממנו כל אפשרות לשיחות טלפון או, לחילופין, לאפשר שיחות מוגבלות (למעט שיחות לעורכי דין). השיחות המוגבלות כוללות רכיב של הודהה מתפרצת הקוטעת את השיחה בכל פרק זמן נתון. עד כמה שניתן להבini מהמסמכים שהוצעו לעון בית המשפט מדובר בהליך נסיוני. מטרתו, כאמור, לאפשר לאסיר לקיים שיחות טלפוניות עם קרובי משפחתו ואולם מהצד השני למנוע ממנו את האפשרות לנצל את הקשר הטלפוני לביצוע עבירות באמצעות הטלפון.

עובדות אלו שהתגלו, למעשה, במהלך הדיון מעוררות מספר שאלות ראויות ללבון ולבינה:

1. בצד הברכה שבעצם פיתוח מגנון המאפשר לאסיר לקיים קשר עם משפחתו בצד אמצעי בטחון המפחיתים את הסיכון לנצל לרעה של אותו קשר עליה השאלה מודיע לא מוסבר הנושא לאסיר. יתכן שלו היה המידע ידוע מראש לאסיר היה ניתן ליתר את הדיון או לפחות למקד את הדיון בישיבה אחת ללא צורך בשתי ישיבות משפט שמטרתן הייתה בירור עובדות שלא היו ידועות מראש לעותר או לבא כוחו.

2. שאלה נפרדת, שאינה נוגעת לעותר בלבד, היא האם אין מקום שנהיל מסוג זה, גם אם הוא נסיוני, ידוע לגורמים כגון הסגנוריה הציבורית. זאת כדי שלא יוכל לעדכן את הסגנורים בנוגע לעתירות פרטניות ולהעיר הערות לגבי הנהל עצמו.

3. מדובר, למעשה, בנסיון שמטרתו מבורך ואולם הוא מהו סוג של נסיון המוביל על התקנות וחיקוי של

אסירים ובני משפחותיהם. לא הובהר במסגרת העתירה שבפני מה מנגנון הבקרה על הנהל הנסיוני, מעבר לבקרה פנימית של גורמי שב"ס. סביר אני כי במרקחה מסווג זה ראוי כי עצם קיומו של נה"ל או של שימוש באמצעותו חשובה ואולם משפיעה על זכויות אדם, תימסר הودעה כללית לגורמים הנוגעים לנושא, כדי שיוכלו להביע עמדתם או לפחות ללמידה את הנושא באופן שהיצוג המשפטי לאסיר יהיה משמעותי וראוי.

4. למען הסר ספק אדגיש כי אין כאמור כדי להביע ביקורת על הייצוג שניית לעותר. ההפק הוא הנכון. הסניגור فعل כמיטב יכולתו והצטיין, ובצדק, על הקושי שבוחלת נה"ל מסווג זה על תנאי כליה, ללא שיש לסניגור מידע ובאופן המונע ממנו אפשרות לעשות ליצוג מיטבי. סביר אני כי מצב זה אינו ראוי ועלול לפגוע בזכות ליצוג ראוי מהצד האחד או להיליכי סרך שננקטים, בהעדך ידעה, מהצד השני.

5. כאמור, ככל סביר אני כי הנהל מטיב ומונע שליליה מוחלטת של אפשרות לתקשרות טלפונית ויוצר את האפשרות לקיום תקשורת, בצד מנגנון המגן על הציבור מפני עבירות באמצעות הטלפון. עם זאת סביר אני כי ראוי הוא שפרטיו הנושא יועברו לידיעת הסניגוריה הציבורית ולשכת עורכי הדין כדי שגופים אלו יוכל ללמידה את הנושא, להציג את עמדתם ולהנחות את עורכי הדין המציגים בהתאם.

مكان אחזר לעניינו של העותר שבפני:

כאמור, לא מצאת מקום להתערב בהחלטת המשיב. העתירה נדחתת. ההgelות שהוטלו על העותר משקפות איזון ראוי בין מתן האפשרות ליצירת קשר עם איימו, בצד יצירת מנגנון המפחית סיכון לביצוע עבירות באמצעות הטלפון. כל זאת על בסיס במידעים רבים מהם עולה כי האסיר מסכן את שלום הציבור ועלול לפגוע בגורמים שונים בדרך של ביצוע עבירות באמצעות טלפון וזאת אם לא צומצמו בצורה ממשמעותית האפשרות ליצור קשר עם גורמי חוץ ואם לא יופעלו מנגנונים טכניים המשבשים את האפשרות לבצע עבירה באמצעות הטלפון.

مكان שהתנהלות שב"ס בעניינו של העותר נעשתה משיקולים ראויים, תוך נקיטת איזון ראוי ומילוי חובת שב"ס להגן על שלום הציבור בצד הפחתת הפגיעה בזכותו של האסיר (ונזכיר כי ככל אין לאסיר זכות קינוי לשיחות טלפון אל מחוץ לכלא).

ambil' לගרום מהאמור, ראוי שייקבעו בהקדם כללים ברורים ושיקופים שייפורסמו בכל הנוגע להחזקה באגד המיעוד למניעת פשעה באמצעות טלפון ולהgelות שניית להטיל באגד זה, זאת על מנת שעותרים בעניין זה יוכלו לעתור ולטעון נגד ההחלטה שניתנה בעניינם באופן מושכל.

כן ראוי כי במועד הקבוע על פי הנהלים, שבו ניתן יהיה לשקל מחדש את בקשתו של העותר, ובתוך זמן סביר, תיבחן שוב האפשרות להעניק לעותר שירות למספרים נוספים שיגדרו מראש השיכים לקרובי משפחה או לאפשר שיחות ארוכות יותר לאימו, במידה שהדבר מתאפשר ללא פגעה בביטחון הציבור ובהתאם לשיקולי המשיב.

לעת זה, כאמור, העתירה נדחתת מאחר שלא נפל בהחלטה פגם הצדדים את התערבות בית המשפט.

המציאות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעוטר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, י"ד טבת תשפ"א, 29
דצמבר 2020, בהדר הצדדים.

רון שפירא, נשיא